

МУЗИКА

СВА ШЕНБЕРГОВА КЛАВИРСКА ДЕЛА ЗА ЈЕДНО ВЕЧЕ

Успех пијанисткиње Наде Колунџије и друге
иницијативе младих уметника

У ПРОТЕКЛОМ ПЕРИОДУ у музичком Београду су се појавиле и неке од оних „новотарија“ које свакако заслужују и пуну пажњу и препуно похвала. Рекли бисмо да се на хоризонту већ назиру симптоми неке музичке атмосфере у којој се „ипак нешто покреће“.

Једно од оних мјеста која су поскоро служила Београђанима, нарочито оним младим, као дивно, предивно мјесто за забаву, рекреацију и одмор, однедавно се претворило и у прави, угодни концертни амбијент, гдје, сваке недеље ујутро, можемо слушати музику и, оно што је данас већ постала и права ријеткост, удисати добар, чист ваздух. О чему је ријеч: у питању је Пионирски град у Кошутњаку.

Иако услови за квалитетан рад нису још увијек сасвим идеални (нпр. непостојање доброг клавира), Пионирски град обећава занимљиву и разноврсну концертну сезону, по много чему јединствену. Имали смо прилике да чујемо неке од почетних концерата: Collegium musicum, с диригентом Даринком Матић-Маровић, извео је програм композиција југославенских аутора, Р. Петровића, Т. Прошева, Д. Костића, Б. Гајића, В. Јусића. И млада пијанисткиња Дубравка Јовчић, свирајући Мокрањца, Шопена и Листа, пријатно је испунила клавирским звуком овај лијепо дато Београда, још ненавикнут да трепери музиком.

Из Продукције грамофонских плоча Београд ових дана су изашле и ЛП плоче гаших умјетника Оливере Бурђевић и Душана Трбојевића. Оно што се намеће већ на први поглед је да ће још дуго времена проћи прије него што пронађемо прави пут и форму како да пласирамо на тржиште ову врсту музике која је, на целокупноубезорници музике, најмање присутна и можда најмање тражена. На онима који покушавају да промјене ту ситуацију, као ШПИ, преостаје да учине и неки потез више од самог прављења и издавања плоче, почевши од привлачнијих омота, веће рекламе, занимљивије конципираних програма и редоследа музичких дјела. Овако, још увијек, сама чињеница да су издате плоче с домаћим умјетницима звучи више као квантитативни податак а не и као увјерљивији допринос дуготрајној борби за приближавање музичких умјетничких вриједности.

Ипак, морамо да издвојимо ове А стране са ових нових плоча, као врло добре и надахнуто изведене. Ријеч је о Осам комада за клавесен Ж. Ф. Рамоа, у извођењу чебалисткиње Оливере Бурђевић, и дјелима Баха — Арији Варијати и хоралу из кантате „Исус остаје моја радост“ — у извођењу пијанисте Душана Трбојевића. За праве љубитеље добре музике ово ће представљати добро освјежење у њиховим дискотекама.

На Коларчевом народном универзитету имали смо пријатан сусрет с јапанском виолинисткињом Теико Мајахашаи, Београдском филхармонијом и диригентом Оскаром Даноном. Концерт је имао своја два врхунца а то је, као прво, извођење композиције недавно преминулог Петра Озгијана, Медитација за два клавира и ударалке. Богата и живописна звуковна грађевина, Медитације су оштрицу свог израза усредсредиле на ефектне ударалке и дионице клавира које су на свој већ познат начин добро и увјерљиво донијеле Зорица Димитријевић-Стошић и Оливера Бурђевић. О „Шпанској симфонији“ Е. Лалое не би се могло говорити у тим истим позитивним бојама: јапанска виолинисткиња је свакако своју дионицу оплеменила великом унутрашњом снагом, дубином и топлином. У спајању с великим тијелом филхармоније, међутим, дошло је до неких неспоразума. На прсте се могу набројати мјеста кад су ова два супротна тabora, солист и оркестар, били заједно.

Најбоље остварење вечери била је Симфонија у д-молу Сезара Франка. Овдје су се искристалисали многи од оних елемената које иначе немамо прилике да чујемо у музици наших оркестара. Филхармонија је звучала, нећемо претјерати, моћно, понесено, разбујало и бескрајно широко. Ношена првенствено изузетном музиком и инспиративном личношћу диригента Даноно, успјела је да издржи у највећем искупењу великих музичких тијела, у опасности и на клизавом земљишту звука који настаје из тишине и који готово испримјетно расте, у једном даху, расте, да би се остало без даха, тамо на врхунцу напона и музичке енергије. То је филхармонија успјела и вољели бисмо да то буде што чешће.

Студентски културни центар поставља своју јединствено добру улогу и мисију у Београду и у пос-

љелне вријеме све је очигледније његово мјесто центра у коме се не само одржавају изузетно занимљиви и неконвенционални и маштовити концерти, већ и центра из којег се регрутује читава једна когорта младих умјетника, нових по схваћању музике, нових по музичким оријентацијама а и по музичком „понашању“. Морамо истакнути на прво мјесто име пијанисткиње Наде Колунџије која је свакако прва особа код нас која је на јел-

ном концерту извела целокупно клавирско дјело Арнолда Шенберга. Поред овог несвакидашњег потеза, Нада је направила и корак даље: отишла је на свјетско такмичење извођача Шенбергове музике у Холандији. Док ово пишемо, сазнајемо да је ушла и у посљедњу етапу овог тешког и веома значајног свјетског конгреса.

Под покровитељством СКЦ-а рођена је и необична група „Ансамбл за другу нову музику СКЦ“ који је до сада одржао велики број концерата, оријентиран првенствено на стваралаштво најмлађих београдских композитора и који ће на музичком бијеналу у Загребу ове године имати концерт с композицијама Милоша Раичковића.

Још један ансамбл, плод рада СКЦ-а, Interaction, група од четворице младих, ансамбл за тзв. тоталну музику, врло успјешно наступио с мјешавином свих врста музика базираном на најспонтанијој импровизацији. Овај ће ансамбл у току маја одржати концерт у Паризу, а учествовати ће и на Фестивалу експерименталне музике у Буржеу. На овом фестивалу имаћемо још једног представника, то је Владан Радовановић с дјелом „Аудиоспацијал“. Овај свестрани београдски стваралац је овог мјесеца завршио и циклус занимљивих предавања у СКЦ-у — о електроакустичној музици нашег доба.

И као што видимо, опет је СКЦ тај који ради под паролом „ново и ново“. Овакав приступ у нашој улијелној музичкој средини је оно највише и најпозитивније што можемо пожељети.

Ксенија ЗЕЧЕВИЋ